

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

PHẠM VIỆT LONG

**HOÀN THIỆN QUẢN LÝ NGUỒN THU
BẢO HIỂM XÃ HỘI ĐỐI VỚI CÁC DOANH NGHIỆP
NGOÀI KHU VỰC NHÀ NƯỚC TRÊN ĐỊA BÀN
TỈNH PHÚ THỌ**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ
CHUYÊN NGÀNH: QUẢN LÝ KINH TẾ

THÁI NGUYÊN - 2015

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

PHẠM VIỆT LONG

**HOÀN THIỆN QUẢN LÝ NGUỒN THU
BẢO HIỂM XÃ HỘI ĐỐI VỚI CÁC DOANH NGHIỆP
NGOÀI KHU VỰC NHÀ NƯỚC TRÊN ĐỊA BÀN
TỈNH PHÚ THỌ**

Chuyên ngành: Quản lý kinh tế

Mã số: 60.34.04.10

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS. Đỗ Quang Quý

THÁI NGUYÊN - 2015

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan rằng, số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn này là hoàn toàn trung thực và chưa được sử dụng để bảo vệ một học vị nào tại Việt Nam.

Tôi xin cam đoan rằng mọi sự giúp đỡ cho việc thực hiện luận văn này đã được cảm ơn và mọi thông tin trong luận văn đã được chỉ rõ nguồn gốc.

Tác giả

Phạm Viết Long

LỜI CẢM ƠN

Để hoàn thành luận văn này, tôi xin chân thành cảm ơn Ban Giám hiệu, Phòng Quản lý Đào tạo sau Đại học, cùng các thầy, cô giáo trong trường Đại học Kinh tế và Quản trị Kinh doanh Thái Nguyên đã tận tình giúp đỡ, tạo mọi điều kiện cho tôi trong quá trình học tập và thực hiện đề tài.

Đặc biệt xin chân thành cảm ơn **PGS.TS. Đỗ Quang Quý** đã trực tiếp hướng dẫn, chỉ bảo tận tình và đóng góp nhiều ý kiến quý báu, giúp đỡ tôi hoàn thành luận văn tốt nghiệp.

Tôi xin chân thành cảm ơn cán bộ, lãnh đạo UBND tỉnh Phú Thọ, lãnh đạo cơ quan BHXH tỉnh Phú Thọ, BHXH các huyện, thành, thị đã tạo mọi điều kiện giúp đỡ cho tôi hoàn thành luận văn này.

Cuối cùng tôi xin chân thành cảm ơn cơ quan, gia đình, bạn bè, đồng nghiệp đồng viên, giúp đỡ tôi hoàn thành luận văn này.

Thái Nguyên, ngày 10 tháng 12 năm 2015

Tác giả luận văn

Phạm Viết Long

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	i
MỤC LỤC.....	iii
DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	vii
DANH MỤC CÁC HÌNH.....	viii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu của đề tài	2
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu của đề tài	2
4. Những đóng góp mới của luận văn	3
5. Bố cục của Luận văn	3
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ QUẢN LÝ NGUỒN THU BẢO HIỂM XÃ HỘI ĐỐI VỚI CÁC DOANH NGHIỆP NGOÀI KHU VỰC NHÀ NƯỚC.....	5
1.1. Cơ sở lý luận về quản lý nguồn thu BHXH đối với các doanh nghiệp ngoài khu vực Nhà nước	5
1.1.1. Lý luận chung về BHXH.....	5
1.1.2. Những vấn đề cơ bản về quản lý nguồn thu Bảo hiểm xã hội	15
1.1.3 Một số vấn đề cơ bản về doanh nghiệp ngoài khu vực Nhà nước	21
1.2. Kinh nghiệm thực tiễn quản lý nguồn thu BHXH ở một số địa phương	24
1.2.1. Bảo hiểm xã hội tỉnh Ninh Bình	24
1.2.2. Bảo hiểm xã hội tỉnh Vĩnh Long.....	25
1.2.3. Một số bài học kinh nghiệm rút ra với công tác quản lý nguồn thu BHXH đối với các doanh nghiệp ngoài khu vực Nhà nước trên địa bàn tỉnh Phú Thọ	26
Chương 2: PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	28
2.1. Câu hỏi nghiên cứu	28
2.2. Phương pháp nghiên cứu đề tài.....	28

2.2.1. Phương pháp thu thập thông tin	28
2.2.2. Phương pháp tổng hợp thông tin	30
2.2.3. Phương pháp phân tích thông tin	30
2.2.4. Khung phân tích	32
2.3. Hệ thống chỉ tiêu nghiên cứu	32
Chương 3: THỰC TRẠNG VỀ QUẢN LÝ NGUỒN THU BẢO HIỂM	
XÃ HỘI ĐỐI VỚI CÁC DOANH NGHIỆP NGOÀI KHU VỰC NHÀ	
NƯỚC TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH PHÚ THỌ	
3.1. Tình hình cơ bản của tỉnh Phú Thọ	35
3.1.1. Đặc điểm điều kiện tự nhiên	35
3.1.2. Điều kiện kinh tế - xã hội tỉnh Phú Thọ	35
3.1.1.3. Tổng quan về kinh tế - xã hội tỉnh Phú Thọ	35
3.1.3. Đánh giá chung về tiềm năng phát triển kinh tế của tỉnh Phú Thọ	36
3.2. Tình hình cơ bản của Bảo hiểm xã hội tỉnh Phú Thọ	36
3.2.1. Vị trí, chức năng	37
3.2.2. Nhiệm vụ quyền hạn	37
3.2.3. Tình hình tổ chức hoạt động của Bảo hiểm xã hội tỉnh Phú Thọ	37
3.3. Thực trạng quản lý nguồn thu BHXH đối với doanh nghiệp ngoài khu vực	
Nhà nước từ năm 2009 - 2013 trên địa bàn tỉnh Phú Thọ	40
3.3.1. Tình hình tham gia BHXH của các doanh nghiệp ngoài khu vực Nhà nước	41
3.3.2. Quy trình thu BHXH đối với doanh nghiệp ngoài khu vực Nhà nước	43
3.3.3. Kết quả thu BHXH đối với doanh nghiệp ngoài khu vực Nhà nước	47
3.3.4. Quản lý số tiền thu BHXH	51
3.3.5. Vấn đề nợ đọng, trốn đóng BHXH đối với doanh nghiệp ngoài khu vực	
Nhà nước	55
3.3.6. Phân tích những nhân tố ảnh hưởng đến nguồn thu BHXH	62
3.4. Đánh giá chung tình hình quản lý nguồn thu BHXH đối với doanh nghiệp	
ngoài khu vực Nhà nước trên địa bàn tỉnh Phú Thọ	66
3.4.1. Những mặt đạt được	66
3.4.2. Những mặt còn hạn chế và nguyên nhân	67

Chương 4: GIẢI PHÁP HOÀN THIỆN QUẢN LÝ NGUỒN THU ĐỐI VỚI CÁC DOANH NGHIỆP NGOÀI KHU VỰC NHÀ NƯỚC TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH PHÚ THỌ	69
4.1. Quan điểm, định hướng, mục tiêu hoàn thiện quản lý nguồn thu BHXH đối với các doanh nghiệp ngoài khu vực Nhà nước trên địa bàn tỉnh Phú Thọ	69
4.1.1. Quan điểm, định hướng.....	69
4.1.2. Mục tiêu quản lý nguồn thu BHXH đối với các doanh nghiệp ngoài khu vực Nhà nước trên địa bàn tỉnh Phú Thọ.....	69
4.2. Hoàn thiện quản lý nguồn thu BHXH đối với các doanh nghiệp ngoài khu vực Nhà nước trên địa bàn tỉnh Phú Thọ.....	70
4.2.1. Về điều kiện và căn cứ pháp lý	70
4.2.2. Mở rộng phát triển đối tượng	72
4.2.3. Nâng cao hiệu quả công tác tuyên truyền	73
4.2.4. Quản lý thông qua phối hợp với các cơ quan chức năng trên địa bàn	74
4.2.5. Nâng cao năng lực tổ chức bộ máy thực hiện quản lý nguồn thu BHXH.....	75
4.2.6. Tăng cường công tác thanh tra, kiểm tra và xử lý vi phạm	76
4.2.7. Về chế tài xử phạt.....	76
4.2.8. Về triển khai các biện pháp xử lý nợ BHXH	77
4.2.9. Thực hiện tốt công tác thi đua, khen thưởng.....	78
4.2.10. Một số giải pháp khác	78
4.3. Kiến nghị để hoàn thiện	78
4.3.1. Kiến nghị với Nhà nước	79
4.3.2. Kiến nghị với Bảo hiểm xã hội Việt Nam.....	81
4.3.3. Kiến nghị với cấp uỷ, chính quyền địa phương	83
KẾT LUẬN	84
TÀI LIỆU THAM KHẢO	87
PHỤ LỤC	90

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

1	ASXH	An sinh xã hội
2	BH	Bảo hiểm
3	BHTN	Bảo hiểm tự nguyện
4	BHXH	Bảo hiểm xã hội
5	BHYT	Bảo hiểm y tế
6	DN	Doanh nghiệp
7	DNNQD	Doanh nghiệp ngoài quốc doanh
8	DNNN	Doanh nghiệp nhà nước
9	DNTN	Doanh nghiệp tư nhân
10	ĐTNN	Đầu tư nước ngoài
11	HS	Hành chính, sự nghiệp
12	HĐND	Hội đồng nhân dân
13	NSDLĐ	Người sử dụng lao động
14	NLĐ	Người lao động
15	QD	Quốc doanh
16	SXKD	Sản xuất kinh doanh
17	ILO	Tổ chức lao động quốc tế
18	GDP	Tổng sản phẩm quốc nội
19	TNHH	Trách nhiệm hữu hạn
20	UBND	Ủy ban nhân dân

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 3.1: Cơ cấu GDP theo ngành kinh tế	36
Bảng 3.2. Số đơn vị tham gia BHXH tại tỉnh Phú Thọ.....	41
Bảng 3.3. Số lao động tham gia BHXH, BHYT tại tỉnh Phú Thọ	43
Bảng 3.4. Kết quả thu BHXH ở tỉnh Phú Thọ	47
Bảng 3.5. Số đơn vị tham gia BHXH theo khối quản lý.....	50
Bảng 3.6. Số lao động tham gia BHXH theo khối quản lý	50
Bảng 3.7. Kết quả thu BHXH tại các doanh nghiệp ngoài khu vực Nhà nước.....	53
Bảng 3.8. Tình hình nợ đọng BHXH tại tỉnh Phú Thọ	55
Bảng 3.9. Số tiền nợ đọng theo khối quản lý	57
Bảng 3.10. Kết quả rà soát tình hình tham gia BHXH, BHYT.....	61
Bảng 3.11. Bảng tổng hợp mức độ hiểu biết của chủ sử dụng lao động về pháp luật BHXH đối với 36 DN điều tra.....	63
Bảng 3.12. Bảng tổng hợp thu nhập bình quân của NLĐ tại 72 DN điều tra	64
Bảng 3.13. Tổng hợp điều tra số lao động tại 72 doanh nghiệp	64
Bảng 3.14. Bảng tổng hợp tình hình thanh tra, kiểm tra tại các doanh nghiệp ngoài khu vực Nhà nước.....	65

DANH MỤC CÁC HÌNH

Hình 2.1. Khung phân tích	32
Hình 3.1: Sơ đồ tổ chức bộ máy của BHXH tỉnh Phú Thọ	40
Hình 3.2. Biểu đồ biểu thị số cơ quan đơn vị tham gia BHXH, BHYT	42
Hình 3.3. Số lao động đã tham gia BHXH, BHYT trên địa bàn tỉnh Phú Thọ.....	43
Hình 3.4. Quy trình thu Bảo hiểm xã hội.....	45
Hình 3.5. Tổng số thu BHXH tại BHXH tỉnh Phú Thọ.....	54
Hình 3.6. Tình hình nợ đọng ở BHXH tỉnh Phú Thọ	56